

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobkyně: **I. B.**, zast. JUDr. Jarmilou Cindrovou, advokátkou, se sídlem Ústí nad Orlicí, B. Němcové 74, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Praha 5, Křížová 25, o plný invalidní důchod, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 16. 5. 2006, č. j. 29 Cad 58/2005 – 101,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Zástupkyni stěžovatelky JUDr. Jarmile Cindrové, advokátce, se sídlem Ústí nad Orlicí, B. Němcové 74, **s e p ř i z n á v á** odměna za zastupování v celkové výši 773,50 Kč, která jí bude vyplacena do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 11. 6. 2003, č. x, odňala žalovaná Česká správa sociálního zabezpečení žalobkyni od 8. 7. 2003 plný invalidní důchod podle ustanovení § 56 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. v platném znění s odůvodněním, že podle posudku lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení v Ústí nad Orlicí ze dne 30. 4. 2003, není již žalobkyně plně invalidní, ale pouze částečně invalidní, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla její schopnost soustavné výdělečné činnosti pouze o 40 %. V odůvodnění rozhodnutí bylo dále uvedeno, že o částečném invalidním důchodu bude rozhodnuto dodatečně a že se současně zastavuje výplata vdovského důchodu.

Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně včas žalobu, v níž žádala o ponechání plného invalidního důchodu. V doplnění žaloby uvedla, že její zdravotní stav po operaci ji i nadále omezuje a není schopna vykonávat jakoukoliv soustavnou činnost, neboť ji bolí v zádech. Poukazovala na to, že by ráda pracovala, ale vzhledem k jejímu stavu

to není možné. I s domácími pracemi ji musí pomáhat rodina. Během dne musí cvičit a zádům neustále ulevovat. Podle jejího názoru zdravotní stav neodpovídá pouze částečné invaliditě, což potvrzují i lékařské zprávy. Navrhovala, aby napadené rozhodnutí žalované bylo zrušeno, a plný invalidní důchod jí byl ponechán.

Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 21. 9. 2004, č. j. 29 Cad 53/2003 – 33, žalobu zamítl a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Ve svém rozhodnutí vycházel z obsahu posudkové dokumentace, z posudku posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Hradci Králové ze dne 19. 1. 2004 a z posudku posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí pro Středočeský kraj ze dne 17. 6. 2004. Vzal za prokázané, že rozhodující zdravotní postižení žalobkyně v dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu bylo ke dni vydání rozhodnutí zdravotní postižení páteře, které způsobovalo pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti podle přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb. v platném znění, podle kapitoly XV., oddílu F, položky 3b – 40 %. Dospěl poté k závěru, že žalobkyně ke dni vydání přezkoumávaného rozhodnutí nesplňovala podmínky plné invalidity ve smyslu § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. a napadené rozhodnutí bylo učiněno v souladu s platnými předpisy. Konstatoval, že mu nezbylo, než žalobu jako nedůvodnou podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítnout.

Proti tomuto rozsudku podala žalobkyně kasační stížnost. Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 16. 9. 2005, č. j. 4 Ads 11/2005 – 76, ke kasační stížnosti žalobkyně rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, a dále rozhodl a o odměně advokátee. V odůvodnění rozhodnutí vyslovil pochybnosti o správnosti určení rozhodujícího zdravotního postižení v dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu stěžovatelky. Uvedl, že se naskytá otázka, zda stěžovatelčino zdravotní postižení stressovou inkontinencí, tak je popsáno v posudcích posudkových komisí MPSV, vycházejících z odborných lékařských urologických nálezů, nelze podřadit pod kapitolu XI. oddíl b, položka 4 písm. c) – střední močová inkontinence – což by ve svých důsledcích znamenalo, že dané zdravotní postižení by bylo možno hodnotit v rámci rozpětí 40 – 60 %, tedy v rozpětí vyšším, než je hodnoceno dosud stanovené rozhodující zdravotní postižení páteří, tj. rozpětí 30 – 50 %. V této situaci konstatoval, že jsou pochybnosti o tom, zda zdravotní postižení páteří, je skutečně zdravotním postižením určujícím dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, a zda v případě, kdy by bylo za rozhodující zdravotní postižení stěžovatelky považováno onemocnění stressovou inkontinencí, by nebylo možno s ohledem na rozpětí stanovené sazby 40 – 60 % dospět k závěru, že stěžovatelka ke dni vydání napadeného rozhodnutí podmínky plné invalidity nadále splňovala. Nelze totiž vyloučit, že při posouzení močové inkontinence jako rozhodujícího zdravotního postižení na horní hranici uvedené sazby (60 %) a po případném zvýšení podle ustanovení § 6 odst. 4 vyhlášky č. 284/1995 Sb. (maximálně o 10 %) pro páteří onemocnění bude pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti i nadále činit nejméně 66 %. Zavázal krajský soud v k tomu, aby vyžádal od posudkové komise MPSVČR v Hradci Králové doplňující posudek, v němž by měla posudková komise posudkově zhodnotit zdravotní postižení stressovou inkontinencí, a to podle posudkových kritérií uvedených v kapitole XI., oddílu b, položky 4a a následně vyhodnotit, zda toto zdravotní postižení není rozhodujícím zdravotním postižením stěžovatelky v dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu a v kladném případě znovu stanovit pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti ke dni vydání napadeného rozhodnutí. Pokud posudková komise setrvá na svém závěru o tom, že rozhodujícím zdravotním postižením stěžovatelky v dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu je páteří onemocnění, bude třeba, aby uvedla, jaký pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti způsobovala ke dni vydání přezkoumávaného rozhodnutí stressová inkontinence a do jaké míry bylo k tomuto zdravotnímu postižení při celkové míře poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti přihlíženo.

Krajský soud v Hradci Králové poté rozsudkem ze dne 16. 5. 2006, č. j. 29 Cad 58/2005 – 101, žalobu zamítl a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění rozsudku poukázal na dosud provedené důkazy a dále vycházel z doplňujících posudků posudkové komise MPSVČR v Hradci Králové ze dne 10. 1. 2006 a 20. 3. 2006, které vyžádal podle závazného pokynu uvedeného ve zrušujícím rozsudku Nejvyššího správního soudu. Vzal za prokázané, že k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované u žalobkyně bylo rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu onemocnění páteře, které způsobovalo pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti podle přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb., kapitoly XV. oddíl F, položky 3b, 40 %. Podmínky plné invalidity tak k datu vydání napadeného rozhodnutí naplněny nebyly, neboť ustanovení § 39 zákona č. 155/1995 Sb. podmiňuje existenci plné invalidity v odstavci 1 písm. a) poklesem schopnosti soustavné výdělečné činnosti nejméně o 66 %, pod písmenem b) téhož ustanovení tím, že pojištěnec je schopen pro zdravotní postižení soustavné výdělečné činnosti jen za zcela mimořádných podmínek. Krajský soud dále konstatoval, že Nejvyšší správní soud krajskému soudu uložil, aby se v novém řízení vypořádal se stanovením rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně a zjistil a napevno postavil, zda tímto onemocněním není stressová inkontinence. Krajský soud uvedl, že po doplnění posudků posudkovou komisí je přesvědčen, že tak učinil dostatečným a vyčerpávajícím způsobem. Uvedl dále, že žalobkyni v průběhu jednání dne 16. 5. 2006 poučil o tom, že pokud v období následujícím po vydání napadeného rozhodnutí u ní následně kterékoliv z výše citovaných onemocnění nabylo závažnosti plné invalidity, je možné, aby o dávku plného invalidního důchodu požádala znovu. Soud vyslovil přesvědčení, že za takto zjištěného a popsáného stavu, nutno dospět k závěru, že vydáním napadeného rozhodnutí žalované v dané věci nedošlo k nezákonnosti či vadě řízení, a proto žalobu podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

Proti tomuto rozsudku podala kasační stížnost žalobkyně (dále též jen „stěžovatelka“) a současně požádala o ustanovení zástupce z řad advokátů.

Krajský soud v Hradci Králové usnesením ze dne 7. 6. 2006, č. j. 29 Cad 58/2005 – 108, ustanovil žalobkyně pro řízení o kasační stížnosti zástupkyni JUDr. Jarmilu Cindrovou, advokátku, se sídlem v Ústí nad Orlicí, B. Němcové 74.

V doplnění kasační stížnosti stěžovatelka uvedla, že ji podává z důvodu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Poukazovala na to, že není schopna vykonávat jakoukoliv soustavnou činnost, neboť ji stále bolí v zádech. Zdravotní stav ji brání vykonávat soustavnou práci, protože nevydrží pro bolest v jedné pozici. Musí často odpočívat a měnit pozice. Dovolávala se dále toho, že pro své zdravotní postižení není schopna vykonávat soustavnou výdělečnou činnost jen za zcela mimořádných podmínek. Má takové pocity, jaké měla bezprostředně po operaci v roce 2000. Zdravotní stav se stále zhoršuje. Stěžovatelka dále namítala, že je vedena v evidenci F. n. N. B., na ortopedické klinice, kam se dostavila na vyšetření. Ošetřující lékař potvrdil bolesti skoro celé páteře. Uvedla dále, že nesouhlasí se stanoviskem posudkové komise, že onemocnění stressovou inkontinencí nelze považovat za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a že toto onemocnění není natolik závažné, aby způsobovalo existenci plné invalidity. Poukazovala na to, že má stále zdravotní problémy. Navrhovala, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu a rozhodl, že se stěžovatelce přiznává plný invalidní důchod od 8. 7. 2003. Současně připojila lékařský nález ze dne 20. 6. 2006 z ortopedické kliniky F. n. N. B.

Žalovaná se k podané kasační stížnosti nevyjádřila.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu a z hledisek uvedených v ustanovení § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody uvedenými v kasační stížnosti. V této souvislosti uvádí, že nejde o situaci uvedenou v ustanovení § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s., podle něhož je kasační stížnost nepřipustná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu. V tomto směru Nejvyšší správní soud poukazuje na to, že v dané věci jde o situaci, která je popsána v nálezu Ústavního soudu IV. ÚS 136/05. V tomto nálezu je uvedeno, že ustanovení § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. zajišťuje, aby se Nejvyšší správní soud nemusel znovu zabývat věcí, u které již jednou svůj právní názor na výklad hmotného práva závazný pro nižší soud vyslovil, a to v situaci, kdy se nižší soud tímto právním názorem řídil. Stáhnout však citované ustanovení též na případy, kdy Nejvyšší správní soud pouze vytýká nižšímu správnímu soudu procesní pochybení, resp. nedostatečně zjištěný skutkový stav, by ve svých důsledcích mohlo vést k naprosté zbytečnosti Nejvyššímu správnímu soudu, neboť by mohl tento soud v každé projednávané věci vždy prvním kasačním rozhodnutím vytknout jakoukoliv (třeba i malichernou) procesní vadu, a poté v druhém kasačním řízení kasační stížnost odmítnout, a tím odmítnout i věcný přezkum naříkaného rozhodnutí z pohledu aplikace hmotného práva. V dané věci šlo o to, že právní názor na výklad hmotného práva nebyl vysloven, byl vysloven pouze pokyn k tomu, aby krajský soud doplnil podle názoru Nejvyššího správního soudu dosud nedostatečně zjištěný skutkový stav.

Stěžovatelka v podané kasační stížnosti poukázala na důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. (neúplné zjištění zdravotního stavu). Podle citovaného ustanovení lze kasační stížnost podat z důvodů tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popř. v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Nejvyšší správní soud však taková pochybení v rozsudku krajského soudu neshledal.

Nejvyšší správní soud především poukazuje na to, že krajský soud zcela respektoval závazný pokyn Nejvyššího správního soudu vyjádřený ve zrušujícím rozsudku tohoto soudu a směřující k doplnění důkazního řízení, když vyžádal posudky od posudkové komise MPSVČR v Hradci Králové ze dne 10. 1. a 20. 3. 2006. V těchto posudcích se měla posudková komise vyjádřit k rozsahu a k intenzitě zdravotního postižení stressovou inkontinencí a dále k otázce, zda případně toto zdravotní postižení nebylo určujícím v dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu stěžovatelky k datu vydání přezkoumávaného rozhodnutí.

V doplňujících posudcích posudkové komise byla výše položená otázka zodpovězena zcela přesvědčivě a vyčerpávajícím způsobem tak, že ani Nejvyšší správní soud již nemá důvod pochybovat o správnosti posudkových závěrů v této věci učiněných. V doplňujících posudcích posudková komise na základě zhodnocení vývoje zdravotního stavu stěžovatelky dospěla opětovně k závěru, že k datu vydání přezkoumávaného rozhodnutí, tj. k datu 11. 6. 2003, je třeba za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu považovat stav po operaci páteře pro degenerativní spondylolistézu LP/S1 s reziduální poruchou statiky a dynamiky páteře, který způsoboval pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti podle přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb., kapitoly XV., oddílu F, položky 3d, 40 % se zohledněním stressové inkontinence. Posudková komise dále uvedla, že z doložených urologických nálezů vyplývá, že posuzovaná byla opakovaně vyšetřována pro potíže s močením (vyšetření MUDr. C. ze dne 4. 6. 2003 nemocnice v Ú. n. O., urologické vyšetření

ze dne 8. 1. 2004). Na základě konzultace urologického nálezu s primářem urologického oddělení (Nemocnice v Ú. n. O.) MUDr. C. (12. a 13. 12. 2005), bylo zjištěno, že se nejedná o závažnější stupeň močové inkontinence. Je předpoklad příznivého operačního řešení. Přestože se tedy nejedná o klinicky závažnější stupeň inkontinence, vzhledem k výsledkům PAD testu by posudková komise hodnotila stressovou inkontinenci posuzované podle kapitoly XI., oddílu b, položky 4 písm. c) – 40 % (dolní hranici procentního rozpětí). Posudková komise proto setrvala na svém posudkovém hodnocení a jeho odůvodnění ze dne 11. 6. 2003.

Se zřetelem k výše uvedenému již nejsou pochybnosti o úplnosti, objektivnosti a přesvědčivosti posouzení rozsahu a intenzity zdravotního postižení v dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu stěžovatelky ani o určujícím zdravotním postižení, kterým zůstává zdravotní postižení páteře, s tím, že zdravotní postižení stressové inkontinence by k datu vydání napadeného rozhodnutí způsobovalo pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti, jak již bylo výše uvedeno, pouze o 40 %.

Namítá-li dále stěžovatelka, že je schopna pro zdravotní postižení vykonávat soustavnou výdělečnou činnost jen za zcela mimořádných podmínek, nelze jejímu názoru přisvědčit.

Podle § 39 odst. 1 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb., je pojištěnec plně invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je schopen pro zdravotní postižení soustavné výdělečné činnosti je za zcela mimořádných podmínek. Podle § 39 odst. 3 téhož zákona, způsob posouzení a procentní míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti a okruh zdravotních postižení umožňujících soustavnou výdělečnou činnost jen za zcela mimořádných podmínek stanoví prováděcí předpis.

Okruh zdravotních postižení umožňujících soustavnou výdělečnou činnost za zcela mimořádných podmínek stanoví příloha č. 3 k vyhlášce č. 248/1995 Sb. Mezi tato zdravotní postižení patří: úplná nevidomost obou očí, praktická nevidomost obou očí, amputační ztráta obou dolních končetin v bérce a výše, amputační ztráta obou horních končetin v zápěstí a výše, amputační ztráta jedné dolní a jedné horní končetiny, ochrnutí dvou končetin, zdravotní postižení způsobující imobilitu, pro kterou je osoba trvale odkázána na vozík pro invalidy, těžké formy duševních onemocnění, těžce slabý zrak spolu s těžkou nedoslýchavostí, popř. úplnou nebo praktickou hluchotou.

Z výše uvedeného plyne, že nebylo prokázáno, že by stěžovatelka k datu vydání napadeného rozhodnutí některým z výše uvedených zdravotních postižení trpěla, a proto nelze uzavřít, že je schopna vykonávat soustavné zaměstnání jen za zcela mimořádných podmínek. Nebylo tedy prokázáno, že by stěžovatelka byla k datu vydání přezkoumávaného rozhodnutí invalidní podle § 39 odst. 1 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb.

Stěžovatelka dále ke kasační stížnosti připojila lékařský nález ze dne 20. 6. 2006 z ortopedické kliniky F. n. N. B. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že k tomuto nálezu přihlédnout v nyní posuzované věci nelze. V této souvislosti poukazuje na zásadu zakotvenou v ustanovení § 75 odst. 1 s. ř. s., podle něhož při přezkoumání rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. V dané věci to tedy znamená, že bylo třeba přezkoumat rozsah a intenzitu stěžovatelčina zdravotního postižení ke dni 11. 3. 2003, čemuž krajský soud zcela dostál. Za této situace pak dále nutno dovodit, že ke změnám ve zdravotním stavu, které nastaly po tomto dni, tedy po dni 11. 3. 2003, již nebylo možno přihlédnout. Se zřetelem k tomu, že lékařský nález předložený stěžovatelkou prokazuje aktuální zdravotní stav ke dni 20. 6. 2006, nebylo možné daný nález v posuzované věci brát v úvahu. Nicméně, domnívá-li se stěžovatelka, že ve zdravotním stavu

došlo od roku 2003 k jeho výraznému zhoršení, má možnost se domáhat dávky plného invalidního důchodu novou žádostí u příslušné okresní správy sociálního zabezpečení (§ 81 a následující zákona č. 582/1992 Sb.).

Se zřetelem k výše uvedenému dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že zdravotní stav stěžovatelky byl po doplněném řízení přezkoumán řádně a objektivně, přičemž bylo nepochybně prokázáno, že stěžovatelka ke dni vydání napadeného rozhodnutí, tj. ke dni 11. 6. 2003 nebyla plně invalidní podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. a nárok na plný invalidní důchod ji proto k uvedenému dni zanikl. Za této situace považuje Nejvyšší správní soud postup Krajského soudu v Hradci Králové za správný a zákonu odpovídající. Kasační stížnost tedy neshledal důvodnou, a proto ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud tak, že žádný z účastníků nemá právo na jejich náhradu, neboť stěžovatelka ve věci úspěšná nebyla a žalované právo na náhradu nákladů řízení ze zákona nevzniklo (§ 60 odst. 1 a 2 s. ř. s.).

Odměna zástupkyni stěžovatelky JUDr. Jarmile Cindrové, advokátce, byla stanovena za dva úkony po 250 Kč (převzetí a příprava zastoupení, doplnění kasační stížnosti ze dne 22. 6. 2006 - § 11 odst. 1 písm. b) a d) ve spojení s § 9 odst. 2 a § 7 vyhlášky č. 177/1995 Sb.) celkem tedy 500 Kč, dále náhrada hotových výdajů 2 x 75 Kč, celkem 150 Kč (§ 13 odst. 3 téže vyhlášky), celkem tedy 650 Kč. Protože zástupkyně stěžovatelky je advokátkou, která je plátcem daně z přidané hodnoty (dále jen „daň“), zvyšují se náklady řízení o částku odpovídající dani, kterou je advokát povinen z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb. o dani z přidané hodnoty (§ 35 odst. 7 s. ř. s.); částka daně činí 123,50 Kč. Celkem tedy náleží zástupkyni stěžovatelky 773,50 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. března 2007

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu